

JAAERVERSLAG 2023

INHOUD

INHOUD	3
VOORWOORD	5
DEEL 1: STRUCTUUR VAN DE CIPALGROEP	6
DEEL 2: TOELICHTING BIJ DE FINANCIËLE RESULTATEN 2023	9
ENKELVOUDIGE FINANCIËLE RESULTATEN	9
GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE RESULTATEN	11
EEN BLIK OP DE BALANS	12
DEEL 3: DE DIENSTVERLENING VAN C-SMART IN 2023	14
DE AANKOOPCENTRALE	16
INFORMATIEVEILIGHEID EN -BEHEER	27
VERKEERSVEILIGHEID	34
DEEL 4: ZETEL, DUUR, STATUTEN, DEELNEMERS, BESTUURSORGANEN EN COMMISSARIS	39
DEEL 5: FINANCIËLE VERSLAGEN	41

VOORWOORD

Beste,

Met trots presenteren wij het jaarverslag van 2023, een jaar waarin C-smart wederom significante stappen heeft gezet in de richting van innovatie en duurzaamheid. Dit jaarverslag weerspiegelt onze inzet en de aanzienlijke vooruitgang die wij boekten binnen onze dienstverlening en operationele activiteiten.

Het jaar 2023 stond in het teken van strategische groei en verbetering, waarbij onze focus lag op het versterken van de digitale infrastructuur en het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit van onze diensten. Ons doel om een centrale rol te spelen in de digitale transformatie van lokale besturen heeft geresulteerd in het uitbreiden van onze diensten en het verbeteren van de toegankelijkheid en veiligheid van digitale oplossingen.

Het accent lag ook op financiële duurzaamheid, waarbij C-smart een gezonde financiële positie handhaafde en aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt in het dekken van toekomstige verplichtingen, zoals blijkt uit onze geconsolideerde financiële resultaten. We overtroffen niet alleen onze eigen verwachtingen, maar creëerden ook aanzienlijke waarde voor onze leden en de gemeenschap die wij bedienen.

Onze inzet voor samenwerking leidde ertoe dat we gezamenlijke initiatieven konden lanceren die onze leden aanzienlijke voordelen boden, variërend van kostenbesparingen tot verbeterde servicelevering. De aankoopcentrale van C-smart, een belangrijk onderdeel van onze strategie, bood essentiële ondersteuning bij het faciliteren van technologische aankopen, waardoor onze leden toegang kregen tot geavanceerde en kosteneffectieve oplossingen.

Terwijl we vooruitkijken naar de toekomst, blijven we ons inzetten voor het versterken van de digitale capaciteit van onze leden en het bevorderen van een inclusieve digitale transformatie die de belangen van alle burgers dient. We zijn dankbaar voor het vertrouwen en de steun van onze leden, partners, en medewerkers, wiens harde werk en toewijding de basis vormen van onze successen.

Wij hopen dat dit jaarverslag u een duidelijk beeld geeft van onze prestaties en plannen voor de toekomst en we kijken uit naar het voortzetten van onze vruchtbare samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Paul Verbeeck, voorzitter

DEEL 1: STRUCTUUR VAN DE CIPALGROEP

De dienstverlenende vereniging Cipal ("Cipal dv") is een intergemeentelijk samenwerkingsverband overeenkomstig deel 3, titel 3 van het Decreet Lokaal Bestuur. Cipal dv telt 276 leden (Vlaamse lokale besturen) die van haar diensten gebruik maken. Samen vertegenwoordigen zij meer dan 3 miljoen inwoners!

Het accent van haar dienstverlening, gekend onder de naam "**C-smart**", ligt op het samen aankopen van IT-oplossingen en -diensten, op het verzorgen en beheren van veilige informatiestromen en op het bundelen van krachten om onze leden bij hun digitale transformatie en smart city-beleid te ondersteunen. Daarbij zorgt ons samenwerkingsverband voor een efficiëntere verbinding tussen de lokale overheden enerzijds en de privé-aanbieders van technologische oplossingen anderzijds.

De voorbije jaren heeft Cipal dv gekozen voor een strategie van "**ondernemende overheid**", waarbij de activiteiten van commerciële en technische aard - zoals software ontwikkelen, commercialiseren en ondersteunen - via Cipal nv werden ondergebracht in publiek-private samenwerkingsverbanden.

Deze keuze gebeurde vanuit de overtuiging dat dit extra schaafeffecten zou genereren en dat zo extra meerwaarde gecreëerd zou kunnen worden. Dit had ook als voordeel dat de voorinvesteringen en risico's m.b.t. de ontwikkeling van software niet langer door Cipal dv gedragen werden, maar naar de privaatrechtelijke entiteiten werden afgewenteld, waarvan Cipal Schaubroeck nv de belangrijkste entiteit is.

Dankzij de sterke meerwaarde die Cipal dv in de afgelopen jaren gerealiseerd heeft, o.m. door een ondernemende bedrijfsvoering en strategische sterke participaties (o.a. in Cipal Schaubroeck nv), heeft Cipal dv ervoor kunnen zorgen dat er nu reeds een bedrag van meer dan 32 miljoen euro op de balans staat als voorziening voor de pensioenverplichtingen van Cipal dv. Daarmee lijkt een groot gedeelte van dit risico dat zich over de komende 30 jaar kan manifesteren nu reeds heden afgedekt. Het is onze ambitie om op termijn de pensioenverplichtingen volledig ten laste te nemen van Cipal dv. Dit op voorwaarde dat de huidige strategie kan worden verdergezet.

Cipal Schaubroeck nv heeft zich sinds haar start in het najaar van 2016 verder versterkt. De geconsolideerde omzet bedroeg in 2022 reeds meer dan 80 miljoen euro. Dat groeiparcours kon gerealiseerd worden via een combinatie van organische groei en overnames wat in een intercommunale structuur niet mogelijk zou geweest zijn. Niet alleen werd zo extra waarde gegenereerd voor Cipal dv, maar tegelijk werd ook een dienstenaanbod geleverd aan lokale besturen vanuit een sterk lokaal verankerd bedrijf. Door de groei steeg de tewerkstelling bij Cipal Schaubroeck nv tot meer dan 600 medewerkers.

Naast haar participatie in Cipal nv, heeft Cipal dv sinds 2015 ook een participatie in Poolstok cv. Poolstok biedt ondersteuning aan het personeels- en organisatiebeleid van Vlaamse openbare besturen en vormt daarbij de verbinding tussen de private spelers enerzijds en de afnemende overheden anderzijds. Ook Poolstok levert al diverse jaren op rij uitstekende groeicijfers af. Na uittreding van de Vlaamse Overheid werd de omzet van Poolstok (toen nog Jobpunt Vlaanderen) in het beste geval geraamd op 15 miljoen euro. Ondertussen boekt Poolstok reeds een omzet van meer dan 39 miljoen euro op jaarbasis en nemen ook hier onze vennoten massaal diensten af van deze lokaal verankerde organisatie. Dit groeicijfer van Poolstok levert eveneens het bewijs dat het gekozen strategisch pad haar vruchten afwerpt.

DEEL 2: TOELICHTING BIJ DE FINANCIËLE RESULTATEN 2023

ENKELVOUDIGE FINANCIËLE RESULTATEN

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten komen in 2023 in totaal uit op een bedrag van 8.149.756 euro.

De omzet bedraagt 5.838.690 euro. De andere bedrijfsopbrengsten komen op een bedrag van 2.153.073 euro. De andere bedrijfsopbrengsten betreffen o.m. de opbrengsten m.b.t. de terbeschikkingstelling van statutaire personeelsleden aan Cipal nv (1.3685.308 euro) en de huuropbrengsten van het Technologiehuis (440.000 euro). Hier is eveneens 185.000 euro opgenomen als bijdrage van de provincie Antwerpen in het sociaal passief voor het jaar 2023 en 101.590 euro als bijdrage van de provincie Limburg in het sociaal passief voor de jaren 2022 en 2023.

De niet-recurrente bedrijfsopbrengsten bedragen 157.993 euro en bevatten de groepsbijdrage vanwege Cipal nv ten gevolge van de fiscale consolidatie met Cipal nv.

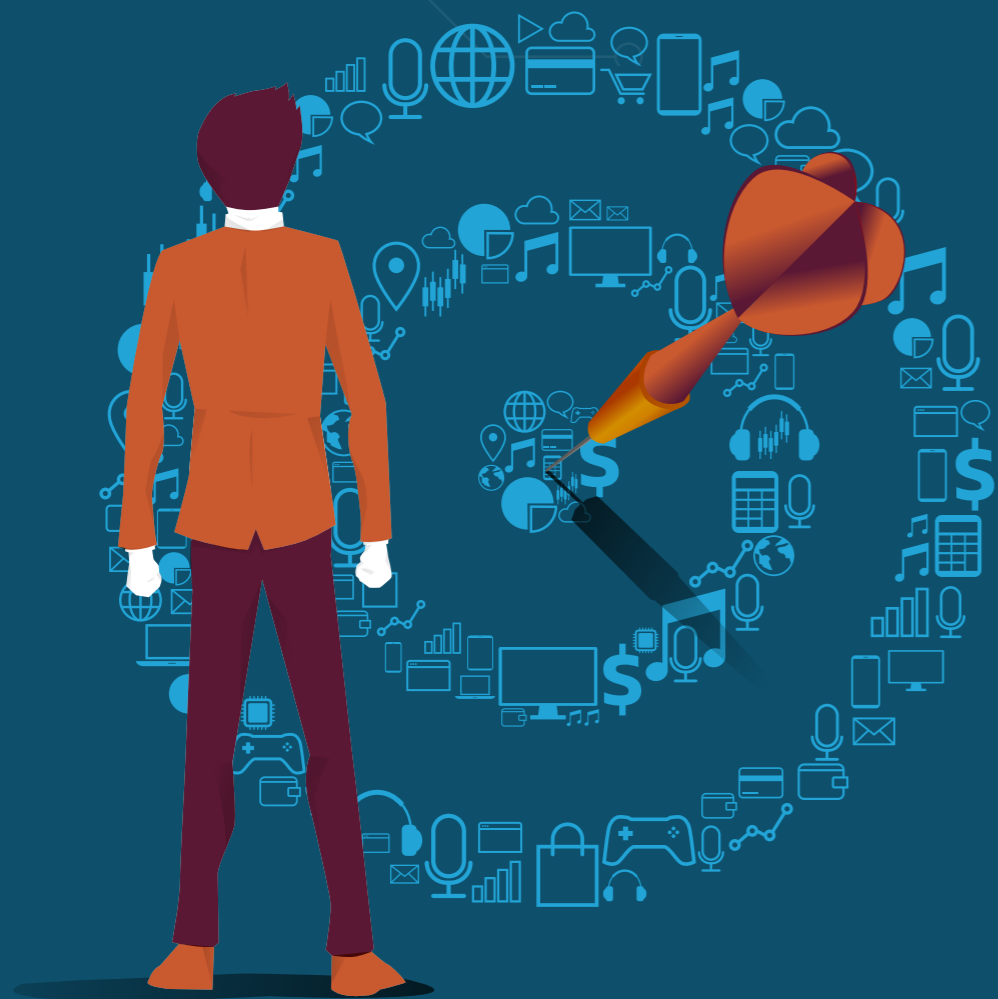
Bedrijfskosten

De bedrijfskosten komen in 2023 in totaal uit op een bedrag van 8.813.026 euro.

De kosten voor handelsgoederen en onderaannemingen bedragen 4.565.223 euro.

Het totaal van de personeelskosten in 2023 bedraagt 3.738.757 euro, met inbegrip van de m.b.t. het jaar 2023 betaalde responsabiliseringsbijdrage ten bedrage van 917.453 euro.

Voor risico's en kosten verwijzen we naar de gekende problematiek van de responsabiliseringsbijdrage. De stijgende pensioenuitgaven die Cipal moet dragen voor gewezen statutair personeel vormt een belangrijke financiële uitdaging. Onze vereniging kan daarbij, in tegenstelling tot de gemeenten, niet genieten van een Vlaamse tussenkomst ten belope van de helft van de jaarlijks te betalen responsabiliseringsbijdrage, hetgeen wij ten zeerste betreuren.

Sinds 2015 is Cipal gestart met de aanleg van voorzieningen voor de responsabiliseringsbijdrage. Bij de goedkeuring van de jaarrekening 2019 werd beslist om de verhoging van de provisies die in de volgende jaren diende te gebeuren tot aan het maximumpunt (in de assumptie van een responsabiliseringscoëfficiënt die op 50 % bleef) in één beweging aan te leggen ten laste van het boekjaar 2019. Aan de basis van de bepaling van dit maximumpunt lag een studie van een verzekeraar vertrouwd met de publieke sector. In 2021 werd in samenwerking met een extern consulent en verzekeraar gespecialiseerd in pensioenen een update gemaakt van voornoemde studie op basis van recentere gegevens. Dit gaf aanleiding tot een aanpassing van voormeld maximumpunt tot een bedrag gelijk aan 15.381.000 euro, en een verhoging van de voorzieningen met 990.000 euro. De tot 31 december 2021 opgebouwde voorzieningen waren exclusief de reeds verworven pensioenrechten van de nog actieve statutaire medewerkers.

De bijkomend aangelegde voorziening in 2022 ten bedrage van 16,9 miljoen euro houdt rekening met (i) een stijgende responsabiliseringscoëfficiënt tot 85 % (in 2022 gestegen van 50,00 % naar 51,34 %), (ii) met de reeds opgebouwde pensioenrechten van de actieve statutaire personeelsleden en (iii) met de te verwachten inflatie. De op die wijze berekende toekomstig verschuldigde responsabiliseringsbijdrage werd vervolgens verdisconteerd à rato van een actualisatievoet die gelijk is aan de lange termijn inflatieverwachtingen. Deze berekening werd uitgevoerd door een extern consulent gespecialiseerd in pensioenen.

Op basis van de gegevens waarover Cipal tot op heden beschikt, is de voorziening die op 31 december 2023 in de balans is opgenomen toereikend om onze verplichtingen inzake te betalen responsabiliseringsbijdragen tot eind 2050 te kunnen voldoen. Niettemin dient elk boekjaar een actualisering te gebeuren rekening houdend met o.a. de dan geldende responsabiliseringscoëfficiënt, een extra jaar opgebouwde pensioenrechten van de actieve personeelsleden, inflatie en dergelijke meer.

De algemene werkingskosten (“kosten voor diensten en diverse goederen”) bedragen 465.428 euro. Deze algemene werkingskosten werden ook in 2023 volledig door Cipal gedragen en ten laste van het resultaat genomen. Cipal heeft hiervoor m.a.w. ook in 2023 geen werkingsbijdrage gevraagd aan haar leden.

De afschrijvingen (222.973 euro) kaderen hoofdzakelijk binnen de aankoop van het Technologiehuis welke over 20 jaar wordt afgeschreven. Rekening houdend met de huuropbrengsten (440.000 euro), de interesten op de lening (23.705 euro) en de onroerende voorheffing (43.735 euro) heeft het Technologiehuis in 2023 voor een bedrag van 150.899 euro positief bijgedragen tot het resultaat van Cipal.

Bedrijfsresultaat

Het enkelvoudige bedrijfsresultaat bedraagt in 2023 -663.271 euro.

Financieel resultaat

De financiële opbrengsten bedragen 1.351.532 euro. Deze opbrengsten omvatten o.m. 950.000 euro afkomstig van dividend uit Cipal nv en 231.806 euro afkomstig van dividend uit Poolstok cv.

De financiële kosten ten bedrage van 30.433 euro betreffen voornamelijk de interesten op de lening aangegaan voor de aankoop van het Technologiehuis.

Nettoresultaat

De enkelvoudige jaarrekening 2023 van Cipal sluit na belastingen af met een nettowinst ten bedrage van 656.031 euro.

Rekening houdend met het overgedragen verlies van het vorige boekjaar (15.827.319 euro), is het te bestemmen resultaat een verlies van 15.171.288 euro. Voorgesteld wordt om 2.413 euro toe te wijzen aan de wettelijke reserve zodat deze 10% van het geplaatst kapitaal bedraagt, en de rest (15.173.700 euro verlies) over te dragen naar het volgende boekjaar.

GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE RESULTATEN

De geconsolideerde financiële resultaten zijn winstgevend, wat betekent dat de Cipal-groep in haar geheel (resultaten van Cipal en dochterondernemingen samengeteld) winstgevend is.

Het geconsolideerde bedrijfsresultaat bedraagt een winst van 954.000 euro. Het geconsolideerde nettoresultaat bedraagt na belastingen een winst van 32.000 euro.

Cipal dv heeft een participatie van 95% van het kapitaal in Cipal nv. Cipal nv boekte in 2023 een omzet van 4.929.000 euro, een bedrijfswinst van 655.000 euro en een nettowinst na belastingen van 546.000 euro.

De voornaamste financiële deelneming van Cipal nv is deze in Cipal Schaubroeck nv waarin een 50% participatie wordt aangehouden. De geconsolideerde omzet van Cipal Schaubroeck nv nam in 2023 verder toe tot 99,5 miljoen euro. Cipal Schaubroeck nv boekte in 2023 een geconsolideerde bedrijfswinst van meer dan 5,5 miljoen euro en een nettowinst van 2,4 miljoen euro. Door de groei van Cipal Schaubroeck nv wordt waarde gecreëerd voor de dienstverlenende vereniging Cipal. Het is via deze waardecreatie dat Cipal haar eigen pensioenrisico kan afdekken en de uitvoering van haar toekomstplan kan financieren.

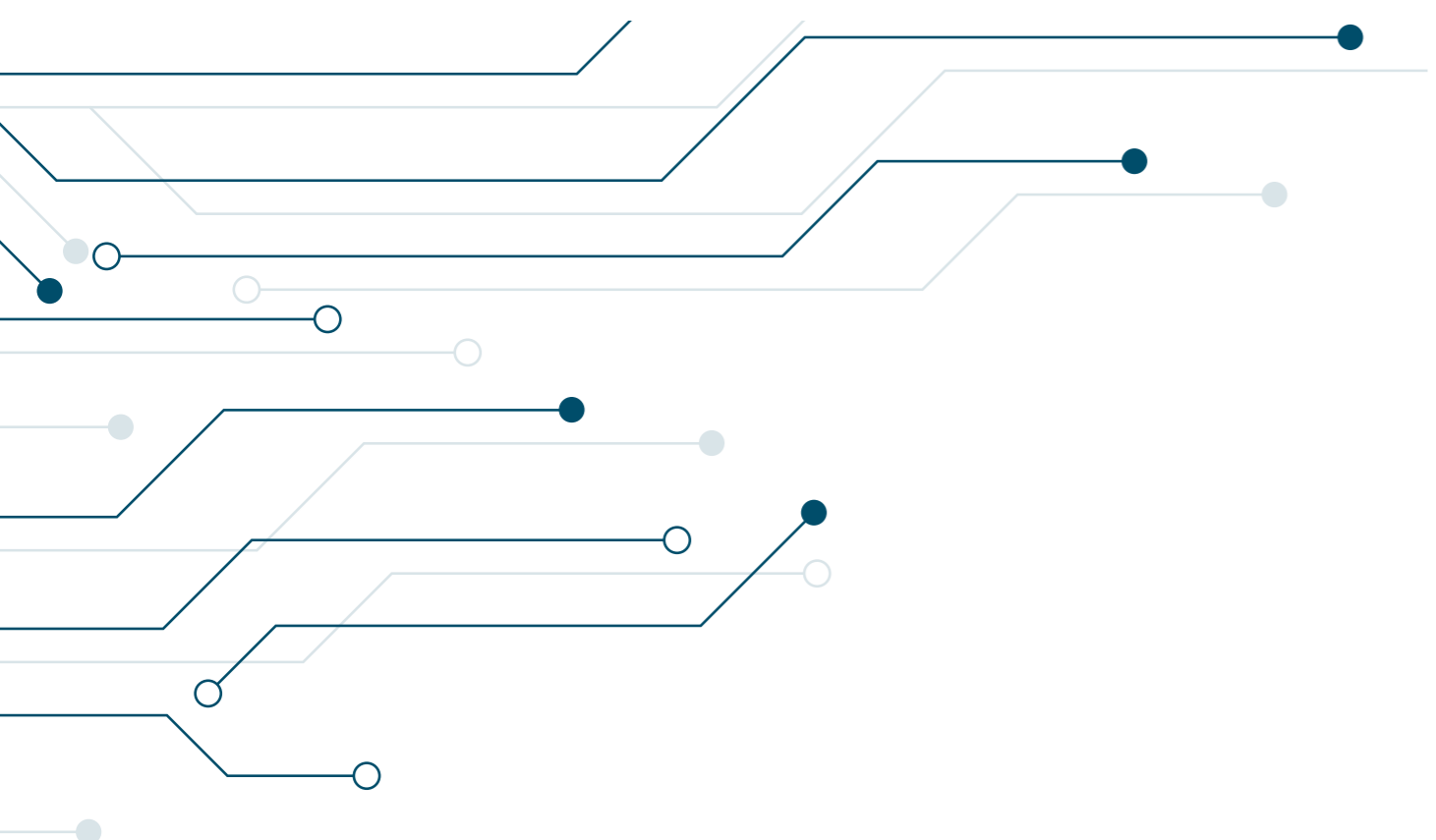
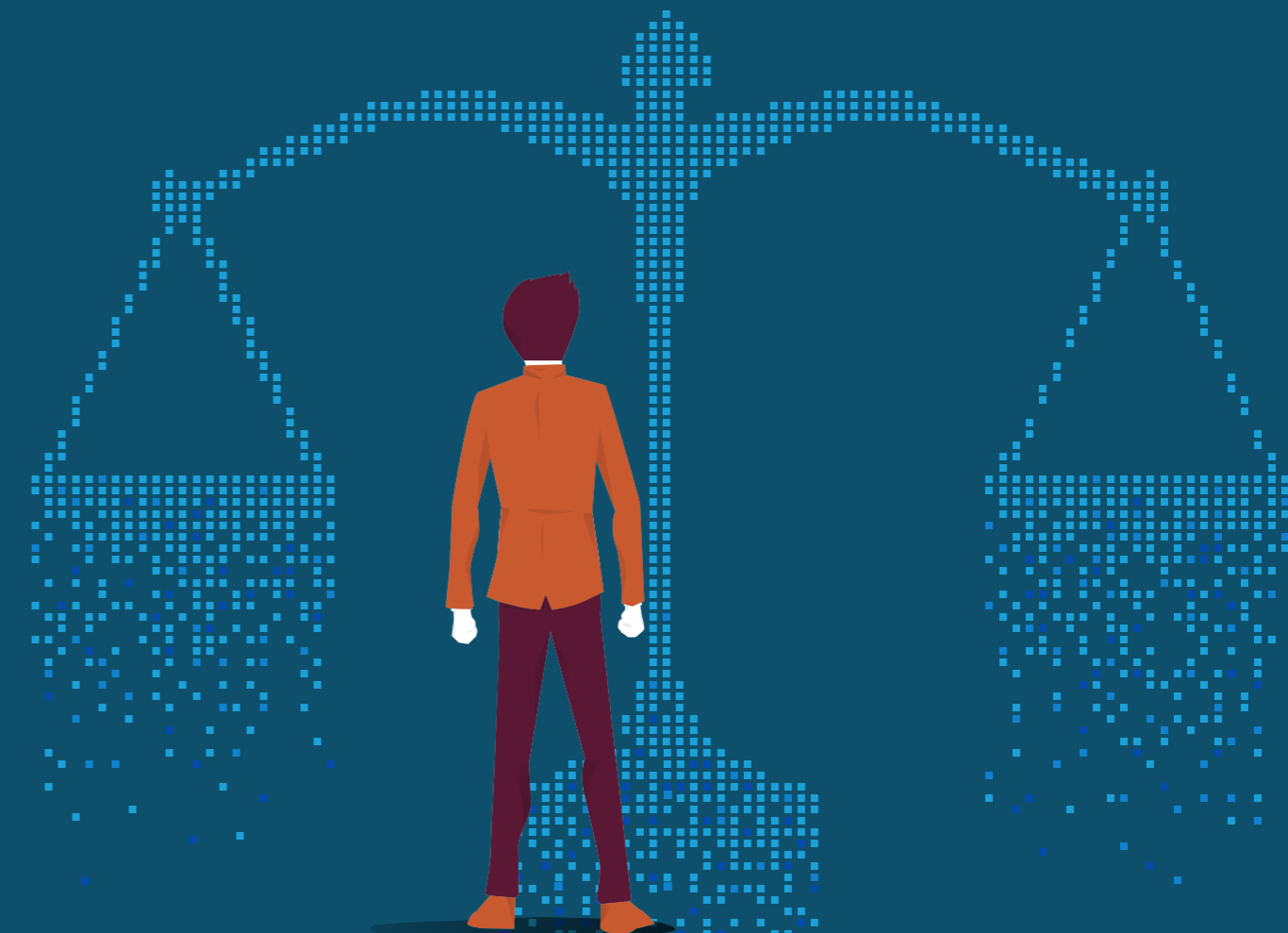
EEN BLIK OP DE BALANS

De balans van onze vereniging blijft sterk. Het enkelvoudig eigen vermogen van Cipal bedraagt 15,8 miljoen euro, een stijging van bijna 0,7 miljoen euro ten opzichte van vorig jaar.

Het totaal van de financiële vaste activa bedraagt 36 miljoen euro.

Cipal beschikt over bijna 11 miljoen euro aan geldbeleggingen en liquide middelen. Geconsolideerd bedragen de geldbeleggingen en financiële middelen zelfs 24,8 miljoen euro. De financiële schuld bedraagt slechts 3,7 miljoen euro en daar staan gebouwen en gronden tegenover die meer waard zijn.

Er staat nu een bedrag van 31,9 miljoen euro op de balans als voorziening voor de pensioenverplichtingen van Cipal dv. Daarmee lijkt een groot gedeelte van dit risico dat zich over de komende 30 jaar kan manifesteren reeds heden afgedekt.

DEEL 3: DE DIENSTVERLENING VAN C-SMART IN 2023

In het hart van onze missie om lokale overheden te ondersteunen bij hun digitale transformatie, heeft C-smart in 2023 opmerkelijke stappen voorwaarts gezet. Dit derde deel van ons jaarverslag werpt een licht op de initiatieven die onze inzet voor innovatie, samenwerking en klantgerichte oplossingen onderstrepen.

Van het versterken van digitale infrastructuren tot het bevorderen van informatieveiligheid en van het faciliteren van geavanceerde raamcontracten tot het aanbieden van gerichte dienstverlening: we werken aan het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit van de diensten die wij leveren aan onze leden. In de volgende pagina's delen wij hoe onze activiteiten bijdragen aan het realiseren van 'slimme' lokale besturen, die klaar zijn voor de toekomst.

Digitalisering, navigeren tussen innovatie en inclusie

De digitalisering van lokale besturen onthult een boeiend spectrum van zowel uitdagingen als kansen. Enerzijds ontsluit digitalisering beloften van stroomlijning en verbeterde efficiëntie. Lokale overheden hebben de kracht van digitalisering omarmd om processen te automatiseren. Dit leidt tot besparingen in tijd en middelen en versterkt de dienstverlening aan burgers, bedrijven en verenigingen. Dit wordt mogelijk gemaakt door de constante beschikbaarheid en de versnelling van diensten, ondersteund door het gebruik van data als fundament voor beleidsmakers om beter onderbouwde, data-gestuurde besluiten te nemen. Hierdoor kunnen diensten nauwkeuriger worden afgestemd op gemeentelijke behoeften. Bovendien faciliteert digitalisering een verbeterde communicatie met en betrokkenheid van burgers. Daarnaast biedt het ruimte voor innovatie en maakt het werkomgevingen flexibeler.

Aan de andere kant brengt de digitalisering aanzienlijke uitdagingen met zich mee. Financiële en technische hindernissen leggen een zware last op lokale overheden. De investering in digitale oplossingen en de vereiste technologische infrastructuur kan substantieel zijn. Ook is de benodigde expertise om deze systemen te implementeren en onderhouden niet altijd beschikbaar. Daarnaast nemen vraagstukken rond privacy en databeveiliging in belang toe, waarbij het essentieel is de veiligheid van burgergegevens te waarborgen. De digitale kloof, met burgers die mogelijk achterblijven door gebrek aan toegang of vaardigheden, vormt een sociale en ethische uitdaging, wijzend op de noodzaak voor een

“
De digitalisering van lokale besturen onthult een boeiend spectrum van zowel uitdagingen als kansen.
”

gelijkmatige verdeling van de voordelen van digitalisering. Bovendien kan de transformatie van operationele processen weerstand oproepen, benadrukkend de behoefte aan aanvullende training voor het personeel.

De digitale paradox voor lokale besturen, gekenmerkt door de spanning tussen de enorme potentiële voordelen en de significante uitdagingen, vereist een doordachte, strategische benadering. Het evenwicht zoeken tussen het benutten van voordelen zoals verbeterde dienstverlening, kostenbesparing en innovatie enerzijds en het navigeren door technische, financiële en sociale uitdagingen anderzijds is cruciaal voor de digitale transitie. Een inclusieve strategie, die digitalisering toegankelijk maakt voor alle burgers, bedrijven en verenigingen en proactief uitdagingen zoals de digitale kloof en cybersecurity aanpakt, is essentieel. Deze evenwichtsoefening biedt lokale besturen de kans om hun dienstverlening te transformeren en toekomstbestendig te maken, terwijl ze zorgvuldig door het digitale landschap navigeren.

Samenwerking, de drijvende kracht achter digitale vernieuwing

De toenemende noodzaak voor digitale vernieuwing benadrukt het belang van samenwerking. De interactie tussen lokale besturen fungeert als een broedplaats voor kennis, waarbij de uitwisseling van ervaringen en best practices essentieel is voor het realiseren van digitale ambities. Samenwerking stimuleert niet alleen gezamenlijke digitale projecten en de aanschaf van technologische oplossingen, maar bevordert ook kostenefficiëntie en schaalvoordeel.

C-smart speelt hierin een cruciale rol door zijn expertise en ervaring in te zetten ten behoeve van het navigeren door het digitale landschap. Onze inzet voor innovatie betekent dat we voortdurend op zoek zijn naar nieuwe oplossingen die niet alleen toegang bieden tot gespecialiseerde kennis, maar ook de operationele capaciteit van lokale besturen vergroten. Hierdoor kunnen projecten niet alleen sneller maar ook efficiënter worden uitgevoerd.

Door samen te werken met C-smart, profiteren lokale besturen van geavanceerde technologie en innovaties op het gebied van cybersecurity, waarbij risico's worden geminimaliseerd en best practices worden toegepast. Dit zorgt ervoor dat lokale overheden zich kunnen concentreren op hun kerntaken, terwijl ze beleidsontwikkeling en -implementatie vooropstellen.

C-smart streeft ernaar om als katalysator te dienen voor de digitale transformatie van lokale besturen. Deze samenwerking zorgt ervoor dat lokale overheden toegang hebben tot technologische oplossingen en diepgaande expertise, terwijl ze de controle over hun kernservices en data behouden. In het huidige digitale tijdperk opent deze samenwerking de deur naar innovatie, verhoogde efficiëntie en verbeterde dienstverlening aan burgers. Samen vertegenwoordigen we een krachtige gemeenschap, vergelijkbaar met een virtuele grootstad, met meer dan 3,4 miljoen inwoners.

DE AANKOOPCENTRALE

In een tijdperk waarin technologische ontwikkelingen zich in een snel tempo voltrekken, staan lokale besturen voor de uitdagende taak om hun dienstverlening voortdurend te moderniseren en te optimaliseren. Het inzetten van innovatieve technologieën is hierbij cruciaal, maar dit gaat vaak gepaard met complexe aankoopprocessen en significante investeringen. Hier speelt de aankoopcentrale van C-smart een sleutelrol, door als een strategisch instrument te dienen dat de toegang tot technologische oplossingen vereenvoudigt en de efficiëntie van publieke middelen maximaliseert.

Een onmisbare partner voor lokale besturen

Een van de meest in het oog springende voordelen van de aankoopcentrale is het realiseren van een schaalvoordeel. Door gezamenlijk in te kopen, kunnen lokale besturen profiteren van lagere tarieven die anders buiten bereik zouden blijven. Deze collectieve inkoopkracht leidt tot kostenbesparingen, waardoor waardevolle publieke middelen kunnen worden ingezet voor andere cruciale projecten en diensten.

De aankoopcentrale biedt niet alleen financiële voordelen, maar fungeert ook als een brug naar expertise en innovatie. C-smart werkt samen met vooraanstaande leveranciers en experts om de meest geavanceerde en geschikte technologische oplossingen beschikbaar te stellen. Deze samenwerkingen waarborgen dat lokale besturen toegang hebben tot de nieuwste innovaties en best practices, waardoor ze in staat zijn om hun dienstverlening te verbeteren en te innoveren.

Een ander belangrijk voordeel is de vereenvoudiging van het aankoopproces. De aankoopcentrale neemt de complexiteit van aanbestedingsprocedures weg, door een kader te bieden waarbinnen lokale besturen snel en efficiënt technologische producten en diensten kunnen verwerven. Dit bespaart niet alleen tijd, maar zorgt er ook voor dat besturen zich kunnen focussen op hun kernactiviteiten, in plaats van te navigeren door de vaak tijdrovende en ingewikkelde aanbestedingsprocessen.

Samenvattend vormt de aankoopcentrale van C-smart een onmisbare partner voor lokale besturen die streven naar digitale excellentie. Het biedt een pad naar kostenbesparing, toegang tot de nieuwste technologieën, vereenvoudiging van het aankoopproces en bevordert duurzame en ethische aankopen. Door deze voordelen is de aankoopcentrale niet slechts een instrument voor inkoop, maar een strategische partner in de digitale transformatie van lokale besturen.

Prestaties en impact in 2023

De C-smart raamovereenkomsten genoten in 2023 opnieuw een grote belangstelling. Alle opdrachtnemers realiseerden samen dan ook een recordomzet. De raamovereenkomsten voor standaard ICT-infrastructuur en standaard softwarelicenties spanden daarbij opnieuw de kroon, hoewel beide populaire raamcontracten eind augustus 2023 na vier jaar ten einde kwamen. Ook voor de 'smart city'-raamovereenkomst met de maatschap Smartville bleven belangstellende besturen zich aanmelden. Smartville is een breed consortium van Vlaamse ondernemingen, dat inzet op de realisatie van "hands-on innovatie op maat van lokale overheden groot en klein".

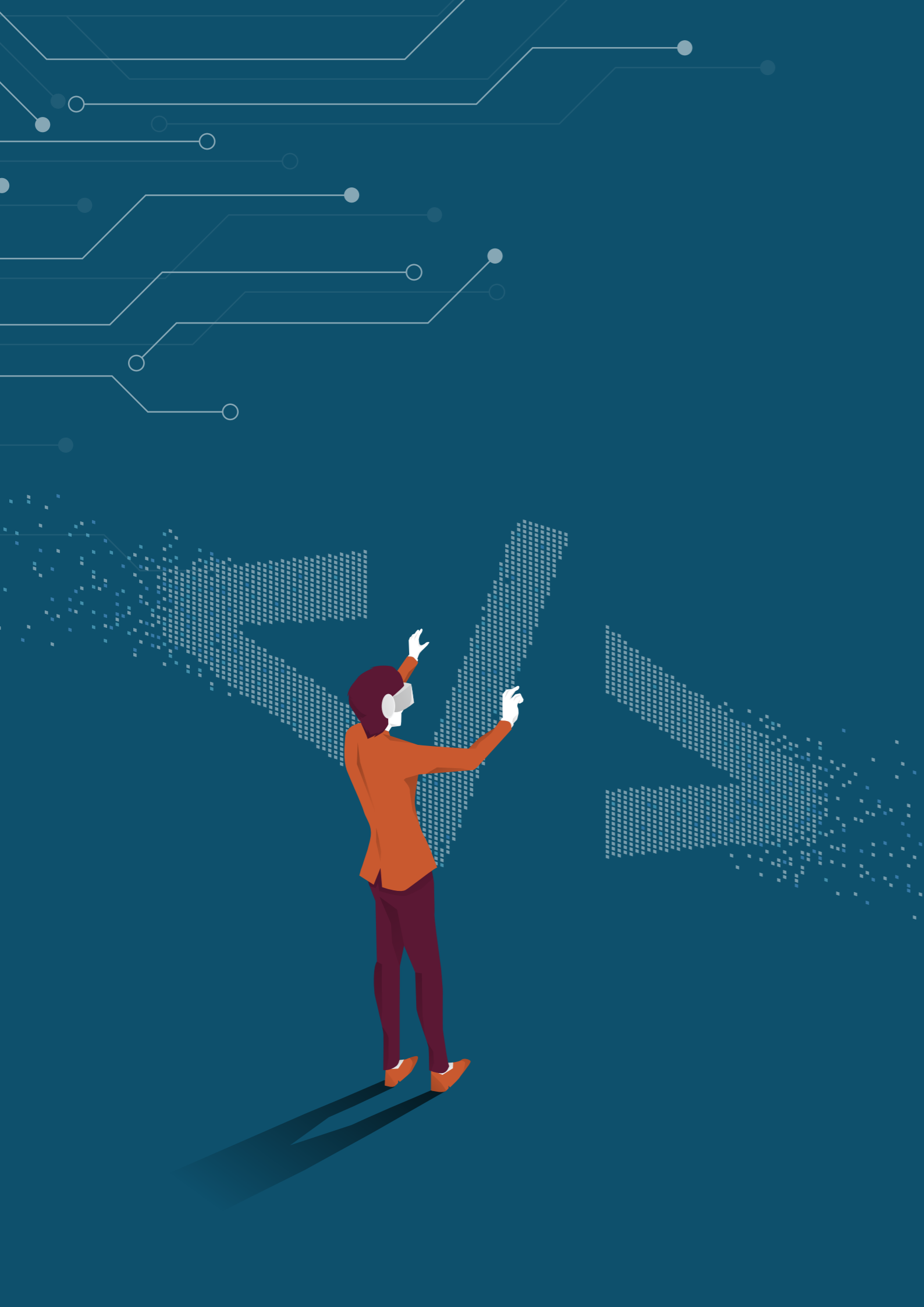
De raamcontracten 'Webcasting' voor de levering en implementatie van audio- en videosystemen voor de ontsluiting van de gemeenteraden en de raamovereenkomst voor de ondersteuning van burgerparticipatie-initiatieven leverden een iets bescheidener bijdrage aan de globale omzet van de C-smart aankoopcentrale. De raamovereenkomst voor geografische informatiesystemen kwam in 2023 stilaan op kruissnelheid, althans wat het perceel "GIS-platform als een dienst op maat van de afnemer" met opdrachtnemer Geo-IT bv betreft. Concrete belangstelling voor onafhankelijk advies en ondersteuning bij de implementatie van GIS-projecten, met de opdrachtnemers GEO Solutions nv en GIM nv, bleef voorlopig uit. En de erg uitgebreide opdracht inzake lokale e-inclusie, toegewezen aan de vzw Blenders en aan Beego bv kende in 2023 een tiental afnemers.

Met een globaal volume op jaarbasis t.b.v. zowat dertig miljoen euro bevestigde C-smart in 2023 de sterke marktpositie als professionele aankoopcentrale voor de lokale besturen in Vlaanderen en voor de leden van de vereniging in het bijzonder. Het gaat evenwel om een virtuele omzet aangezien alle raamcontracten als een klassieke 'opdrachtcentrale' worden geëxploiteerd. Dit betekent dat alle transacties - van offerte tot factuur - rechtstreeks tussen de bestellende entiteiten en de opdrachtnemers verlopen.

Alle raamcontracten werden in een open competitie Europees aanbesteed en streven naar maximale schaaffecten door een maximaal bereik en minimale administratieve overhead. Het engagement van de opdrachtnemers wordt zo duurzaam mogelijk verankerd voor de volledige looptijd van de overeenkomst en de (kandidaat)afnemers krijgen op eenvoudig verzoek inzage in alle relevante stukken die de Raad van Bestuur naar de toewijzing hebben geleid. Er geldt nimmer een aankoopverplichting.

Met de zeven operationele raamcontracten droeg C-smart in 2023 verder bij aan het ontzorgen van de lokale besturen en het elimineren van administratieve drempels. Op de C-smart marktplaats worden steeds weer bruggen gebouwd tussen lokale besturen en aanbieders uit de private markt. C-smart

“ Met een globaal volume op jaarbasis t.b.v. 30 miljoen euro bevestigde C-smart in 2023 de sterke marktpositie als professionele aankoopcentrale. ”

streeft daarbij naar een permanente verrijking van het aanbod voor (lokale) overheden en bouwt mee aan de snelweg naar digitale transformatie. Dankzij de C-smart-aankoopcentrale bespaarden onze honderden afnemers een globale inspanning van duizenden mensdagen.

Standaardsoftware

De raamovereenkomst standaardsoftware voor de aankoop van softwarelicenties en cloudabonnementen, werd toegewezen aan de onderneming Comparex die in 2020 een officiële naamswijziging doorvoerde en sindsdien als SoftwareONE verdergaat.

De catalogus van SoftwareONE telt honderden softwaretitels van vrijwel alle relevante producenten, waaronder uiteraard ook de grote internationale (cloud) spelers zoals Microsoft, Oracle, Citrix... SoftwareONE heeft cont(r)acten met honderden softwareproducenten wereldwijd, waardoor zij ongeveer elke licentie of cloudabbonement kunnen aanbieden.

Sinds het najaar van 2019 vonden steeds meer overheidsorganisaties de weg naar dit rijke aanbod aan de scherpste voorwaarden. Traditiegetrouw bleef Microsoft ook in 2023 het leeuwenaandeel van de belangstelling van de afnemers wegkappen. Bovenaan de verkoopljsten duiken echter ook namen op als Adobe, Google en Salesforce.

De enorme belangstelling voor deze raamovereenkomst die eind augustus 2023 ten einde kwam, was dan ook een belangrijke drijfveer om zo snel mogelijk een nieuwe, vergelijkbare raamovereenkomst te kunnen aanbieden. O.b.v. de feedback van de afnemers werd een nieuwe overheidsopdracht voorbereid.

Naast de focus op een zo relevant mogelijk portfolio, zal een nieuwe raamovereenkomst meer ruimte bieden voor ondersteunende dienstverlening. De nieuwe opdrachtnemer zal - naast de evident inbegrepen commerciële en administratieve dienstverlening - aan de afnemers ook een optioneel dienstenpakket aanbieden, dat aan de meest aantrekkelijke voorwaarden invulling geeft aan vaak voorkomende wensen of eisen. De afnemers zullen evenwel ten allen tijde de vrije keuze hebben om voor deze diensten beroep te doen op partners die op een andere wijze dan via de C-smart-raamovereenkomst worden aangesteld.

Het optionele dienstenpakket zal o.m. betrekking hebben op de ondersteuning van de afnemers bij de inventarisatie van het eigen software patrimonium en het onderzoek van de behoeften. De opdrachtnemer zal ook kunnen instaan voor een audit van de beveiliging en de bewaking van operationele (cloud)systemen. Hij kan de afnemers bijstaan bij de implementatie van de software, het contractenbeheer verzorgen en desgewenst ook opleiding verschaffen.

ICT-infrastructuur

Opdrachtnemer Centralpoint werd overgenomen door de Scandinavische groep Dustin en gaat nu onder die naam verder. De C-smart-raamovereenkomst ICT-Infrastructuur heeft in 2023 zeker niet aan populariteit ingeboet. Deze raamovereenkomst ging in het laatste werkjaar door op het elan en realiseerde nog een globale afname t.b.v. bijna 6 miljoen euro. Leverancier DELL was daarbij opnieuw goed voor bijna de helft van de omzet.

Deze raamovereenkomst faciliteerde de aankoop van alle courante ICT-apparatuur verzameld in tien korven. Dustin exploiteerde een webwinkel met duizenden artikels van alle bekende merken en verzekerde daarbij een 5-sterren-beste-prijs-garantie.

Ook deze raamovereenkomst liep in 2023 ten einde en gelet op de populariteit van het initiatief heeft de C-smart-aankoopcentrale een nieuwe overheidsopdracht voorbereid. Een nieuwe raamovereenkomst zal verder inzetten op de verwerving van alle ICT-apparatuur die een lokaal bestuur, meestal in eigen beheer, wil inzetten om de dienstverlening professioneel en efficiënt in te richten. De nieuwe opdrachtnemer zal de afnemers daarbij evident commercieel en administratief ondersteunen en zal ook een optioneel dienstenpakket kunnen aanbieden die totaalprojecten mogelijk maakt. De afnemers zullen evenwel te allen tijde met andere partners kunnen samenwerken om de vereiste diensten in te vullen.

Het optionele dienstenpakket zal o.m. betrekking hebben op de ondersteuning van de afnemers bij de inventarisatie van het eigen ICT-patrimonium en het in kaart brengen van de behoeften. De opdrachtnemer zal ook kunnen instaan voor de bewaking van de operationele systemen. Hij kan de afnemers bijstaan bij de installatie en configuratie van de toestellen, het contractenbeheer verzorgen en desgewenst ook opleiding geven. Er zal ook bijzondere aandacht besteed worden aan de duurzaamheidsaspecten bij ICT-investeringen. Daarbij denken we niet alleen aan de verpakkingsmaterialen en het energieverbruik, maar ook aan de knowhow om machines na de reguliere gebruikstermijn deskundig en (informatie-)veilig te recupereren of te recyclen.

Smart City cloud platform

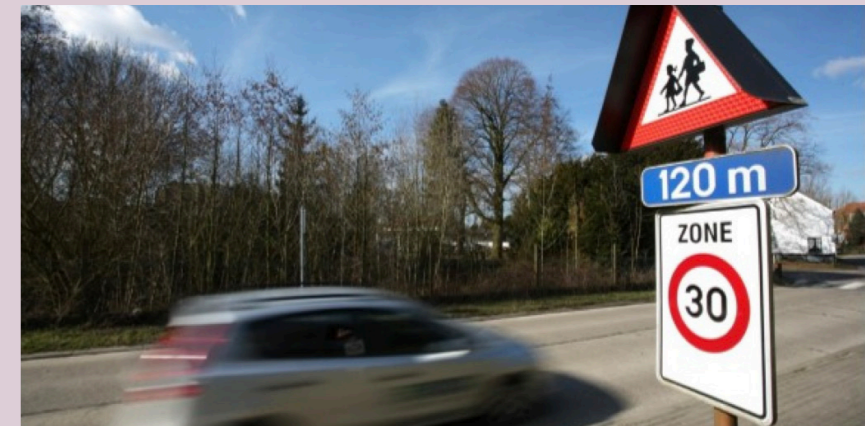
De “raamovereenkomst voor de verwerving en exploitatie van een multifunctioneel cloudplatform voor de ondersteuning van duurzaam beleid door positieve incentivering, effectieve ontrading en correcte handhaving” is uitgegroeid tot de grootste aandachtstrekkers in de verzameling raamcontracten van C-smart.

De overheidsopdracht werd in december 2020 toegewezen aan de maatschap Smartville, een breed consortium van Vlaamse ondernemingen gedragen door de vennoten Cegeka, Cipal Schaubroeck, Crescent en The Studio. Eind 2021 werd die laatste entiteit vervangen door Fairville nv.

De opdracht werd gekaderd in de concrete ambitie van (lokale) overheden om, dankzij nieuwe technologie, een “smarter” beleid te voeren als antwoord op de nieuwe, hedendaagse uitdagingen. Voor een tastbaar smart city-beleid worden projecten ontwikkeld die o.m. de mobiliteit, het afvalbeheer en de veiligheid in de lokale context ten goede komen. Maar ook met initiatieven rond burgerschap, vrijwilligerswerk en de promotie van de lokale en de circulaire economie werken besturen aan een betere samenleving, vaak dankzij de inzet van slimme technologie.

Projecten ter ondersteuning van een duurzaam beleid dienen zelf ook duurzaam te worden geïmplementeerd. Besturen willen daarom beschikken over een werkbaar en betaalbaar hedendaags instrumentarium dat toelaat om schade, hinder en ongewenst gedrag te ontraden, vast te stellen en met (gemeentelijke administratieve) sancties te bestraffen. Ze willen tegelijk ook een betekenisvol beloningssysteem kunnen inzetten om de positieve bijdrage van stakeholders effectief te stimuleren. Deze initiatieven worden typisch bottom-up ontwikkeld met de focus op lokaal beleid en met een sterke betrokkenheid van de actoren in de lokale economie.

Deze raamovereenkomst wil besturen pragmatisch tegemoet treden en biedt een breed spectrum aan concrete deeloplossingen die volgens lokale noden en wensen en op het eigen ritme kunnen worden geïmplementeerd. Hoewel de raamovereenkomst een algemene aanpak beoogt, hebben afnemers de vrijheid om binnen de grenzen van hun specifieke situatie eigen prioriteiten te stellen.

De raamovereenkomst voorziet van bij de start een implementatieklare oplossingscatalogus die “end to end”-invulling geeft aan wat in het bestek “referentie use cases” zijn genoemd. Het zijn modelprojecten die per thema of domein veelgevraagde smart city-scenario’s waarmaken. Het zijn typisch projecten waar het belonen en/of bestraffen als een rode draad doorheen loopt.

De promotie van de zachte mobiliteit is een “schoolvoorbeeld” ter zake. Tal van gemeentebesturen en/of scholengemeenschappen willen het fietsen naar school promoten door per geregistreerde rit of per afgelegde km een bonus aan de fietsende scholier of student toe te kennen. Alle instrumenten om dit mogelijk te maken zijn dan ook evident terug te vinden in de inventaris van Smartville.

Op de website www.smartville.be worden een aantal oplossingen voorgesteld die substantieel bijdragen tot het ontzorgen van de lokale besturen. Vooral de totaaloplossing op gebied van handhaving o.b.v. ANPR-camera's genoot in 2023 opnieuw veel belangstelling.

De maatschap Smartville biedt voor de GAS handhaving een volledige ketenoplossing aan, van de geautomatiseerde vaststelling t.e.m. de invordering. Voor de wettelijke verwerking van GAS 5-boetes is er een solide samenwerking met de lokale politiezones mogelijk o.b.v. de AutoTicket-toepassing. Het handhavingsplatform stelt de sanctionerende ambtenaar in staat om in enkele klikken alle GAS-boetes te verwerken. Door integraties met de toepassingen van bpost, met de digitale handtekening en met een centraal debiteurenbeheer, verloopt het hele proces vrijwel automatisch.

De slimme oplossingen van Smartville helpen besturen ook bij het terugdringen van sluikstorten en weten de milieubewuste consument op passende wijze te belonen voor meetbare energie- en afvalbesparing.

Om te vermijden dat de concrete projecten of "use cases" stuk voor stuk als zgn. "silo-oplossing" worden ontwikkeld, biedt Smartville een open (data) platform aan waarop de synergie tussen verwante oplossingen maximaal kan benut worden en alle projecten deel kunnen zijn van één coherent smart city-beleid. Smartville schakelt daartoe de dataverkeerswisselaar van MyCSN in die alle berichtenstromen tussen potentieel duizenden meetpunten en evenveel bestemmingen onder controle moet houden. Smartville promoot en ondersteunt daarbij ook actief de (open) datastandaarden, zoals die o.m. door OSLO en de VLOCA-gemeenschap worden voorgeschreven.

Het resultaat van al dat digitale verkeer moet daarbij desgewenst netjes op een dashboard kunnen worden afgebeeld, hetzij voor operationele controle, hetzij voor beleidsevaluatie, hetzij voor de communicatie met het grote publiek. Smartville kan al deze projecten zoals aangeboden in de startcatalogus meteen realiseren en kan ook een passende verantwoordelijkheid nemen in de exploitatie van (het) (de) ondersteunende platform(en).

Geografische informatiesystemen

Deze raamovereenkomst kent twee percelen. Een eerste perceel voor het leveren, implementeren en onderhouden van een geïntegreerd geografisch informatie- en beheersysteem op maat van steden en gemeenten in Vlaanderen én een tweede voor het leveren van advies en ondersteuning bij het gebruik van alle gangbare geografische toepassingen en diensten.

De geïntegreerde GIS oplossing van Geo-IT kan op maat worden ingericht bij de afnemer of in een datacenter naar keuze. Besturen kiezen daarbij voor een modulaire opbouw o.b.v. tal van populaire deelapplicaties voor adresbeheer, GRB-meldingen, kadastrale legger, inname openbaar domein, plannenregister, bodemregister, groenbeheer, riolering kabels en leidingen ... De aangeboden oplossing kent ook een integratie met het Vastgoedinformatieplatform of VIP en kan gekoppeld worden met tal van populaire backoffice toepassingen voor boekhouding, bevolking, begraafplaatsen...

De opdrachtnemers Geo Solutions en GIM leveren consultancy, implementatie- en integratiediensten o.b.v. een dienstencatalogus. Die catalogus geeft een overzicht van de inzetbare competentie en van de tarieven per tijdseenheid. Beide ondernemingen beschikken over een uitgebreid team van hooggekwalificeerde experts die vertrouwd zijn met de GIS-werking van lokale besturen. Afnemers kunnen er terecht voor allerlei advies bij projecten met een geo-dimensie, voor de ontwikkeling van geo-apps, gebaseerd op eigen tools of op open bron GIS-software en voor het volgen van gespecialiseerde GIS-opleidingen. Er is ook ruimte voor de ontwikkeling van innovatieve geo-toepassingen in het kader van Digital Twins, Smart Cities, BIM en Artificiële Intelligentie. De afnemers wijzen een concrete deelopdracht toe o.b.v. de rangorde bij de gunning van de raamovereenkomst of o.b.v. een mini-competitie.

Lokale e-inclusie

N.a.v. de Vlaamse veerkracht-oproepen 'Iedereen digitaal' en 'Digibanken' werd door de C-smart aankoopcentrale geïnvesteerd in de ontwikkeling van een breed dienstenpalet ter ondersteuning van een lokaal e-inclusiebeleid.

De initiële overheidsopdracht werd opgedeeld in 10 percelen. Die overheidsopdracht diende echter nog twee keer te worden hernomen vooraleer alle percelen konden worden toegewezen.

Er werden op die manier twee raamovereenkomsten gesloten met de vzw Blenders. Besturen kunnen er terecht voor advies bij de opmaak van een lokaal e-inclusie-beleidsplan en bij innovatieve e-inclusie-acties. Opdrachtnemer Blenders kan ook instaan voor een e-inclusie toegankelijkheidscheck en voor het uitwerken van het voortraject in het kader van de oproep 'Digibanken'. Blenders kan ook helpen bij het opzetten van een lokaal netwerk aan openbare

computerruimtes (de zgn. OCR's) in eigen beheer of kan de uitbating ervan op zich nemen. Besturen kunnen de raamovereenkomst met Blenders ook benutten voor het ondersteunings-

en vormingsaanbod in digitale vaardigheden, mediawijsheid en digitale zelfredzaamheid en voor de vormingstrajecten voor lokale medewerkers en vrijwilligers. Zelfs de uitbating van een lokale uitleendienst ICT-materialen met inbegrip van de toelevering van (refurbished) hardware en software is deel van het aanbod.

Het doel van deze overeenkomst is om lokale besturen te kunnen ondersteunen bij de realisatie van een lokaal e-inclusie beleid, zoals beschreven in de Vlaamse veerkracht-oproepen 'Iedereen digitaal' en 'Digibanken'. Geïnteresseerde besturen kunnen hierin een professionele ondersteuning vinden om de drempels naar de digitale overheid te verlagen, de digitale vaardigheden verder te ontwikkelen, het lokale beleid terzake concreet vorm te geven en eigen 'Digibanken' in te richten.

De raamovereenkomst met Beego bv kent dan weer een focus op de ICT-ondersteuning en configuratie aan huis. Beego is een platform dat getrainde IT studenten aan huis of op locatie inschakelt om mensen te assisteren met alles wat digitaal is. Iedereen die moeite heeft met digitale toestellen of toepassingen kan een student van Beego inschakelen, die op afspraak op locatie komt om persoonlijke begeleiding

te bieden. Dat kan gaan van leren e-mailen, een computer of smartphone correct instellen, websites en een leerplatform uitleggen, tot gevorderde ingrepen zoals een computer volledig opnieuw instellen. De studenten leggen alles met geduld uit om mensen digitale vaardigheden bij te brengen. Beego biedt persoonlijke 1-op-1 digitale assistentie aan huis met het doel om mensen digitaal zelfredzaam te maken.

Burgerparticipatie

De raamovereenkomst voor de ondersteuning van burgerparticipatie projecten die begin 2020 voor vier jaar werd gesloten, kende twee percelen.

Opdrachtnemer Citizenlab nv gaf invulling aan een online participatieplatform en Indiville bv verzorgde de organisatie van burgerpanels.

Citizenlab brengt een boodschap van radicale verandering en ontwikkelt software om de

democratie – ook in tijden van crisis – sterker te maken. Het online participatieplatform van Citizenlab biedt een ideeënplatform, een module voor burgerbegroting en voor burgerbevraging, een oplossing voor de ondersteuning van referenda en een module voor het verzamelen van voorstellen van burgers.

Citizenlab is met dit platform wereldwijd actief en biedt naar eigen zeggen een digitaal recept tegen politieke verzuring. Het moet toelaten de stem van de burger tot bij de beleidsmakers te krijgen en mikt in het bijzonder op de bijdrage van de jongere generaties. Met de inzichten die de instrumenten van Citizenlab opleveren, moeten overheden de beleidsplannen beter kunnen afstemmen op de reële noden van de inwoners. Meer inspraak en een betere dienstverlening zijn de ingrediënten voor een positief momentum in onze samenleving.

Bij de organisatie van een burgerpanel verzorgt Indiville i.s.m. Bpact en kennispartner UHasselT zowel het voortraject, het veldwerk als de verwerking met de analyse en presentatie van de resultaten. Op een concrete en wetenschappelijke manier worden inwoners, handelaars en ondernemers over beleidsthema's en indicatoren bevraagd. Besturen krijgen zicht op of inzicht in de reële impact van beleidsopties of van gebeurtenissen op inwoners en op het sociaaleconomisch weefsel. Indiville meet o.m. het algemeen welzijn, de sentimenten, de gezondheid en de effecten op werk, mobiliteit en het koopgedrag van de consumenten. Maar ook de tevredenheid over het beleid en de dienstverlening, de kwaliteit van de overheidscommunicatie en de evaluatie van lokale maatregelen kan aan bod komen. Er is evident steeds ook ruimte voor eigen maatwerkvragen.

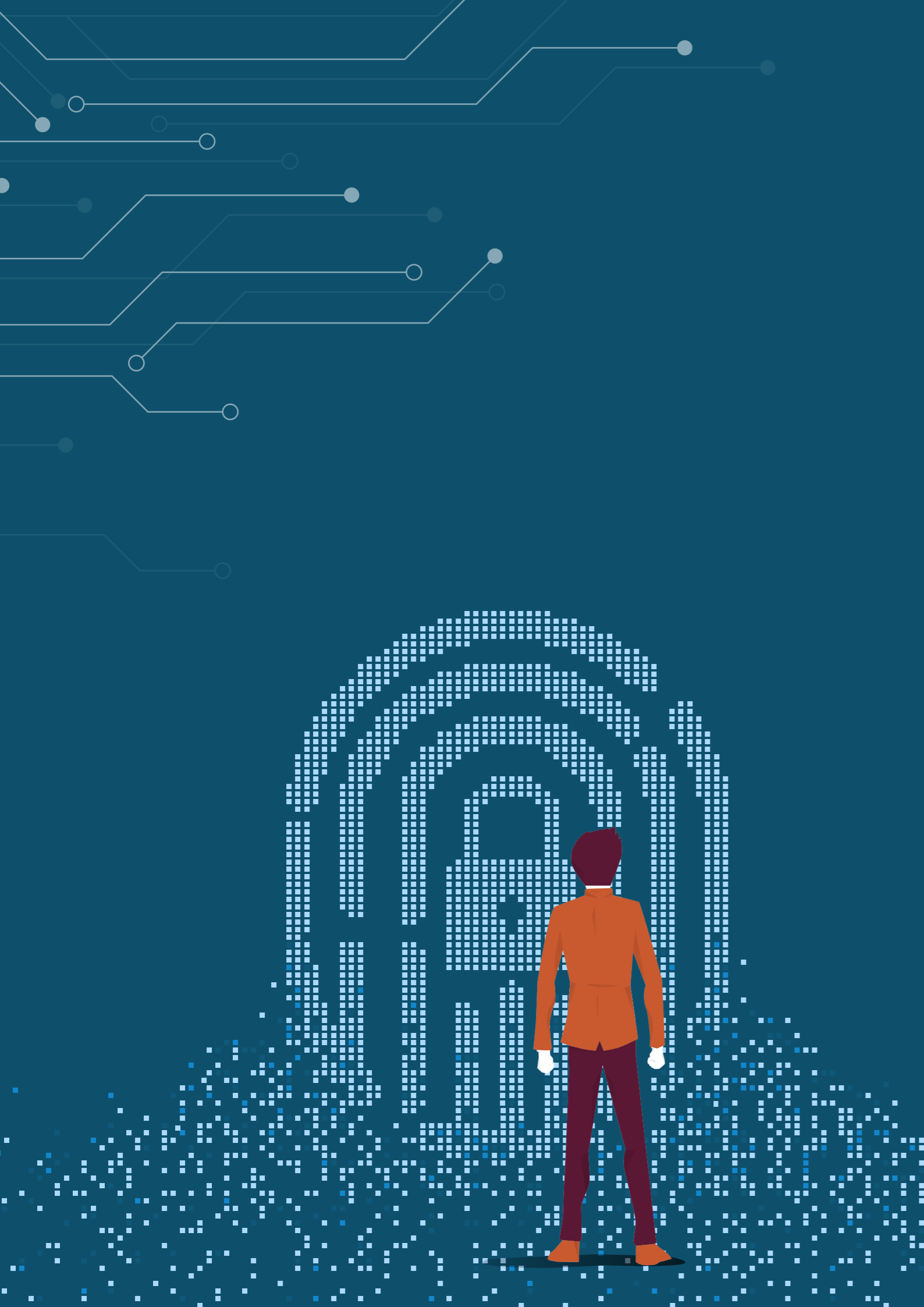
Webcasting

Deze raamovereenkomst met de leveranciers Play nv en Videocenter nv steunde op het principe van de mini-competitie voor de levering en de installatie van een discussiesysteem en/of een videosysteem. Besturen konden ook kiezen voor een zgn. webcastplatform waarmee de vergaderingen professioneel (live) kunnen worden uitgezonden. Ook een koppeling met de notulerings- en besluitvormingssysteem was voorwerp van de opdracht.

Lokale besturen zagen zich sinds de coronacrisis zowat verplicht om de gemeenteraden virtueel te gaan organiseren en hebben daar vaak aan den lijve bij ondervonden dat het live uitzenden van een Zoom- of Teams-sessie zonder meer, niet altijd evident is. Met het aanbod in deze raamovereenkomst gaf C-smart besturen de mogelijkheid geven om een breed scala van kwaliteitsvolle hulpmiddelen te verwerven om de opname en streaming van audio en video professioneel aan te pakken.

De kwaliteit van de uitzending beïnvloedt het bereik en dus meteen ook het democratische gehalte van de publieke

vergaderingen. Dat is zeker zo wanneer de opnames vervolgens op een gebruikersvriendelijke wijze ontsloten worden dankzij krachtige zoekfaciliteiten en verrijkt met een heldere ondertiteling.

Maar niet alleen de kwaliteit van het signaal was voorwerp van de opdracht. Beide weerhouden ondernemingen boden een rijke invulling o.b.v. optionele features zoals de (automatische) identificatie van de sprekers, stemfunctionaliteiten, simultaan vertaling... Besturen konden o.b.v. de catalogi van de weerhouden ondernemingen een configuratie geheel op maat van de eigen behoefte laten afstemmen en optioneel intekenen op de ondersteuning van AV-professionals.

INFORMATIEVEILIGHEID EN -BEHEER

Informatieveiligheid is voor lokale besturen van cruciaal belang en dit belang groeit alleen maar door de voortschrijdende digitale transformatie binnen overheidsdiensten. Een van de primaire redenen hiervoor is de bescherming van persoonsgegevens. Lokale besturen beheren aanzienlijke hoeveelheden gevoelige informatie over burgers. Deze data moeten strikt beschermd worden tegen ongeoorloofde toegang, misbruik of diefstal om de privacy van individuen te garanderen. Bovendien zijn lokale besturen door de invoering van regelgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR) wettelijk verplicht om passende beveiligingsmaatregelen te nemen. Niet-naleving kan resulteren in substantiële boetes en ernstige reputatieschade.

Een sterke focus op informatieveiligheid is ook essentieel voor het behouden van het vertrouwen van de burger. In een tijd waarin digitale diensten steeds meer de norm worden, verwachten burgers dat hun gegevens veilig worden behandeld. Een schending van de gegevensbescherming kan dit vertrouwen snel eroderen. Daarnaast neemt de dreiging van cyberaanvallen toe, waardoor lokale besturen steeds vaker doelwit zijn. Het implementeren van een robuust informatieveiligheidsbeleid helpt de risico's op aanvallen te verminderen en creëert een veerkrachtige infrastructuur die bestand is tegen dergelijke dreigingen.

Informatieveiligheid draagt bij aan de continuïteit van kritieke overheidsdiensten. Incidenten op dit gebied kunnen leiden tot onderbrekingen in essentiële dienstverleningen zoals gezondheidszorg, onderwijs en sociale zorg. Door prioriteit te geven aan informatieveiligheid, zorgen lokale besturen ervoor dat deze diensten betrouwbaar en ononderbroken blijven functioneren. Dit is niet alleen belangrijk voor de effectiviteit van de dienstverlening, maar ook voor het efficiënt inzetten van middelen. Een veilige digitale omgeving maakt het mogelijk om innovatieve, kosteneffectieve diensten te ontwikkelen die de burgerervaring verbeteren.

Verder beschermt een sterke informatieveiligheidsstrategie lokale besturen tegen financiële verliezen. Datalekken en andere beveiligingsincidenten kunnen directe financiële schade veroorzaken, zoals door boetes, en indirecte kosten door herstelmaatregelen en verhoogde

beveiligingsinvesteringen. Ook speelt informatieveiligheid een rol in het handhaven van maatschappelijke stabiliteit. Het lekken van gevoelige informatie kan leiden tot openbare onrust, wat de openbare orde en veiligheid kan ondermijnen.

Samenvattend is informatieveiligheid voor lokale besturen niet slechts een technische of wettelijke noodzaak, maar een fundament voor het beschermen van burgerrechten, het waarborgen van openbare veiligheid en het ondersteunen van een efficiënte, moderne dienstverlening. Het versterkt het vertrouwen van de burger in de digitale diensten van de overheid en verzekert dat lokale besturen hun cruciale rol in de samenleving kunnen blijven vervullen.

Informatieveiligheidspartner van lokale besturen

C-smart biedt DPO-dienstverlening aan bij meer dan 150 besturen, waaronder steden, OCMW's, scholen, hulpverleningszones, streekintercommunales, zorgbedrijven, woonzorgcentra en bibliotheken. In lijn met de toenemende digitale transformatie en de kritieke noodzaak om persoonsgegevens te beschermen, is C-smart een bondgenoot voor lokale besturen in hun streven naar robuuste informatieveiligheid. C-smart vertaalt complexe wet- en regelgeving, zoals de GDPR, naar heldere en direct toepasbare acties om te waarborgen dat elk lid van de organisatie zijn verantwoordelijkheden kent en bijdraagt aan een veilige digitale omgeving. C-smart maakt hierbij gebruik van een pragmatische projectaanpak om tijd en middelen efficiënt in te zetten.

Door deze uitgebreide ondersteuning biedt C-smart niet alleen een antwoord op de wettelijke vereisten, maar draagt het ook bij aan een veiliger digitale omgeving voor lokale besturen. Dit helpt bij het beschermen tegen financiële verliezen door datalekken, bevordert de maatschappelijke stabiliteit en ondersteunt de ontwikkeling van innovatieve diensten die de levenskwaliteit van burgers verbeteren. C-smart speelt dus een integrale rol in het waarborgen van informatieveiligheid, een fundament voor het behouden van burgerrechten, openbare veiligheid en een efficiënte, moderne dienstverlening binnen lokale besturen.

“ C-smart biedt DPO-dienstverlening aan bij 150 besturen waaronder steden, OCMW's, scholen, hulpverleningszones, streekintercommunales, zorgbedrijven, woonzorgcentra en bibliotheken. ”

De rol van de DPO in het versterken van informatieveiligheid

Data Protection Officers (DPO's) spelen een essentiële rol in het beschermen van de informatieveiligheid binnen lokale besturen. Om de drie jaar voeren de DPO's van C-smart een grondige beoordeling uit van de informatieveiligheidspraktijken binnen een bestuur. Deze

evaluaties zijn fundamenteel voor het identificeren van sterke punten en kwetsbaarheden en vormen de basis voor het opstellen van beleid dat specifiek gericht is op het verbeteren van de bescherming van data en persoonsgegevens.

Deze aanpak verzekert dat lokale besturen niet alleen voldoen aan de evoluerende databeschermingswetten, maar zich ook actief wapenen tegen potentiële beveiligingsrisico's. De DPO identificeert verbeterpunten in de huidige beveiligingsprotocollen en adviseert over maatregelen om de organisatie tegen cyberaanvallen te beschermen. Vaak omvatten deze strategieën een combinatie van technologische oplossingen, versleutelingspraktijken en het trainen van personeel.

Het dynamische karakter van de driejaarlijkse scans en beleidsupdates stimuleert een cultuur van voortdurende verbetering en alertheid voor gegevensbescherming en cybersecurity. Dit proces stelt lokale besturen in staat om hun beveiligingsmaatregelen voortdurend aan te passen aan nieuwe bedreigingen en technologische ontwikkelingen.

Naast deze specifieke taken ondersteunen DPO's lokale besturen bij een breed scala aan verantwoordelijkheden. Ze adviseren over de implementatie van privacy-by-design principes, zorgen voor naleving van GDPR-richtlijnen en fungeren als het aanspreekpunt voor medewerkers, burgers en toezichhouders. Het beheer van documentatie en de respons op datalekken en beveiligingsincidenten vallen eveneens onder hun bevoegdheid.

Uniek in hun functie is de nadruk die DPO's leggen op het verhogen van het bewustzijn rondom cybersecurity en het proactief aanpakken van cybercriminaliteit. Door trainingen en workshops te verzorgen, dragen zij bij aan een sterke gegevensbeschermingscultuur binnen de organisatie.

In wezen verbeteren DPO's niet alleen de compliance met gegevensbeschermingswetgeving, maar dragen ze ook bij aan een veiliger digitaal milieu. Hun inspanningen equiperen lokale besturen met de nodige kennis en middelen voor zowel het beschermen van de privacy van de burger, als het minimaliseren van informatieveiligheidsrisico's. Daarmee vervullen ze een cruciale rol in het streven van C-smart naar een veilige en betrouwbare digitale transformatie van lokale overheden, in overeenstemming met de hoogste databeschermingsnormen.

Samenvattend, een DPO biedt onmisbare ondersteuning aan lokale besturen in het complexe domein van informatieveiligheid. Met hun regelmatige veiligheidsscans en de ontwikkeling van gedetailleerde beleidsplannen zorgen zij ervoor dat lokale besturen niet alleen aan hun wettelijke verplichtingen voldoen, maar ook effectief beschermd zijn tegen moderne cyberbedreigingen. Hun werk verhoogt de algemene digitale weerbaarheid van lokale besturen, waardoor deze instanties veilige en betrouwbare diensten aan de burger kunnen garanderen.

Samen sterker in informatieveiligheid

In onze huidige digitale samenleving, waar informatieveiligheid essentieel is voor lokale besturen, is samenwerking van cruciaal belang. Bij C-Smart begrijpen we het belang van deze uitdaging en adopteren we een geïntegreerde aanpak in onze DPO-dienstverlening. Deze benadering steunt op de uitwisseling van kennis, zowel intern als met externe partners, waardoor de effectiviteit van onze diensten toeneemt. Zo dragen we bij aan een veiligere digitale omgeving voor de lokale besturen en hun burgers.

Onze kracht ligt in ons eigen multidisciplinaire team van DPO's, dat expertise samenbrengt uit diverse domeinen zoals IT, juridische zaken en bestuurskunde. Door voor een breed scala aan lokale besturen te werken, vergaren onze consultants een diepgaand inzicht in verschillende uitdagingen en oplossingen rond informatieveiligheid. Deze diverse ervaringen stellen ons in staat om op maat gemaakte oplossingen te bieden die specifiek zijn afgestemd op de behoeften van elk bestuur. Door regelmatige interne uitwisselingen blijft ons team op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en best practices, waardoor we onze klanten altijd voorzien van de meest actuele en effectieve strategieën voor informatieveiligheid.

C-Smart zet sterk in op het delen van kennis en ervaringen door het organiseren van regionale intervisiemomenten in Midwest (centraal West-Vlaanderen), Antwerpen en Limburg. Deze bijeenkomsten bieden een unieke kans voor lokale besturen om inzichten en uitdagingen op het gebied van informatieveiligheid met elkaar en met onze DPO's te delen. Door deze open dialoog worden waardevolle leerervaringen gecreëerd, die lokale besturen helpen om hun informatieveiligheidsbeleid te versterken. De regionale intervisiemomenten bevorderen niet alleen de kennisuitwisseling, maar versterken ook de samenwerking tussen de lokale besturen, wat bijdraagt aan een collectieve weerbaarheid tegen digitale dreigingen.

Onze betrokkenheid stopt niet bij interne uitwisseling en regionale bijeenkomsten. C-Smart DPO's nemen ook actief deel aan externe overlegmomenten, zoals die georganiseerd door de VVSG. Deze overlegmomenten zijn essentieel voor het verbreden van onze horizon en het begrijpen van de bredere context van informatieveiligheid in Vlaanderen. Door deel te nemen aan deze overleggen, blijven we verbonden met de gemeenschap van lokale besturen en blijven we op de hoogte van sectorbrede initiatieven en uitdagingen. Deze externe perspectieven verrijken onze dienstverlening en zorgen ervoor dat we onze klanten nog beter kunnen ondersteunen in het navigeren door het complexe landschap van informatieveiligheid.

Samenwerking vormt de kern van onze DPO-dienstverlening bij C-Smart. Door de krachten te bundelen binnen ons multidisciplinaire team, actief kennis te delen tijdens regionale intervisiemomenten en deel te nemen aan sectorbrede overleggen, versterken we de informatieveiligheid van lokale besturen. Deze geïntegreerde aanpak zorgt niet alleen voor een hoger niveau van dienstverlening, maar draagt ook bij aan een veiligere en veerkrachtigere digitale toekomst voor alle betrokkenen.

Navigeren door een veranderend informatieveiligheidslandschap

In een tijdperk waarin technologische ontwikkelingen razendsnel gaan, kunnen we niet geïsoleerd opereren. Het is essentieel om constant in contact te staan met de dynamische realiteit van onze samenleving en de voortdurende evolutie in het informatieveiligheidslandschap. In het snel veranderende informatieveiligheidslandschap zijn onze DPO's niet alleen bewakers van gegevensbescherming maar ook bruggenbouwers tussen technologie, lokale besturen en de samenleving. We houden onze vinger aan de pols bij veranderingen om zo te verzekeren dat lokale besturen niet alleen voldoen aan de huidige normen van informatieveiligheid, maar ook voorbereid zijn op de uitdagingen van morgen. Zo dragen ze bij aan het creëren van een veilige, betrouwbare en veerkrachtige digitale omgeving voor iedereen.

AI transformeert de manier waarop we leven en werken en brengt zowel kansen als uitdagingen met zich mee op het gebied van informatieveiligheid en gegevensbescherming. We zijn er ons bewust van de potentieel disruptieve impact van AI op privacy. Daarom volgen we de ontwikkelingen op de voet om te zorgen dat de implementatie van AI-technologieën binnen lokale besturen gebeurt met strikte naleving van gegevensbeschermingswetten. Door proactief te anticiperen op deze veranderingen, helpen onze DPO's lokale besturen om de voordelen van AI te benutten op een manier die de privacy van burgers waarborgt en informatieveiligheidsrisico's minimaliseert. De integratie van nieuwe technologieën zoals blockchain, IoT en geavanceerde analytics brengt naast mogelijkheden ook complexe beveiligingsuitdagingen met zich mee. Het is van belang dat we de impact van deze technologieën volledig begrijpen om hun veilige implementatie in bestaande systemen te garanderen, zonder de informatieveiligheid in gevaar te brengen.

De toename van cyberincidenten is een andere cruciale zorg die onze aandacht heeft. In een wereld waar cyberdreigingen steeds geavanceerder en frequenter worden, is het van belang dat lokale besturen voorbereid zijn op mogelijke aanvallen. Bij C-smart volgen we het laatste nieuws, we analyseren methoden van cyberaanvallen en delen deze kennis met onze lokale besturen. Daarnaast faciliteren onze DPO's regelmatig trainingen en bewustmakingscampagnes om het bewustzijn van cyberveiligheid binnen lokale besturen te vergroten. Een ander aspect is het beheer van leveranciersrisico's. Lokale besturen werken vaak samen met derde partijen die toegang hebben tot gevoelige informatie. Het waarborgen van hun naleving van gegevensbeschermingsstandaarden is een complex proces, maar essentieel om de veiligheid van de gegevensketen te garanderen.

Een ander belangrijk focuspunt is de naleving van voortdurend veranderende wet- en regelgeving. Op 14 december 2022 heeft het Europees Parlement de NIS2-richtlijn goedgekeurd, een herziening van de oorspronkelijke richtlijn voor de beveiliging van netwerk- en

informatiesystemen uit 2016. Deze vernieuwde richtlijn beoogt de cybersecuritynormen binnen de EU te verhogen door zowel het toepassingsgebied uit te breiden naar meer sectoren als de vereisten voor beveiliging en rapportage aan te scherpen. Het is momenteel nog niet volledig duidelijk in welke mate deze richtlijn van toepassing zal zijn op lokale besturen. C-Smart houdt de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en zorgt voor de nodige updates aan de besturen. Als DPO spelen we een cruciale rol in het navigeren door deze wettelijke landschappen, door ervoor te zorgen dat de organisaties die zij vertegenwoordigen compliant zijn met dergelijke richtlijnen.

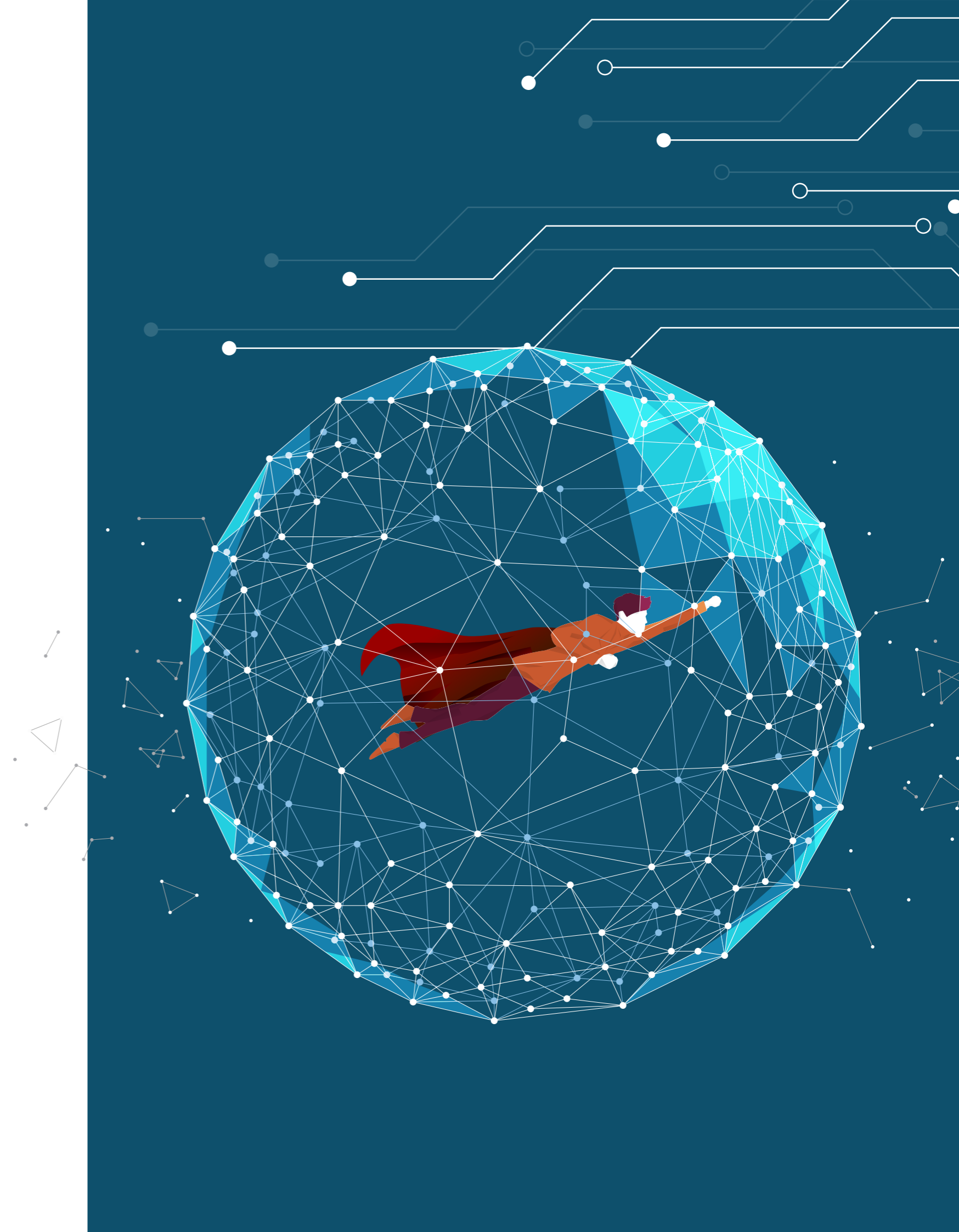
Tot slot moeten DPO's een evenwicht vinden tussen het stimuleren van digitale innovatie binnen lokale besturen en het beschermen van de privacy van burgers. Deze balans tussen vooruitgang en gegevensbescherming is een delicate kwestie, waarbij beide doelstellingen moeten worden nagestreefd zonder compromissen. Door deze veelzijdige uitdagingen aan te pakken, ondersteunt C-Smart lokale besturen in het versterken van hun informatieveiligheid, waardoor een fundament van vertrouwen wordt gelegd tussen de overheid en de burgers die zij dienen. Deze continue inspanning om voorop te blijven in het informatieveiligheidsdomein is essentieel voor het creëren van een veilige, betrouwbare en veerkrachtige digitale toekomst.

Het Ciral overheidsdatacenter: een bolwerk van digitale veiligheid

Het Ciral overheidsdatacenter in Geel biedt lokale besturen een veilig toevluchtsoord voor hun bedrijfskritische systemen en gegevens. Met een state-of-the-art breedbandcommunicatieverbinding, garandeert dit centrum naadloze toegang op afstand tot deze systemen, waardoor ze voelen alsof ze een integraal onderdeel vormen van het lokale bestuursnetwerk.

De keuze van talrijke lokale besturen voor dit datacenter, met inmiddels meer dan 1.500 virtuele servers in beheer, onderstreept de betrouwbaarheid en effectiviteit van deze faciliteit. Het biedt niet alleen een veilige haven voor digitale assets, maar speelt ook een cruciale rol in het beschermen van de digitale infrastructuur en gevoelige data tegen cybersecuritydreigingen. Bovendien draagt het datacenter bij aan het waarborgen van de operationele continuïteit van essentiële publieke diensten.

Door voortdurend te investeren in geavanceerde beveiligingstechnologieën en -protocollen, blijft het Ciral datacenter vooroplopen in het bieden van een veilige en betrouwbare opslag- en toegangsooplossing voor lokale overheden. Deze toewijding aan digitale veiligheid en betrouwbaarheid maakt het Ciral overheidsdatacenter tot een essentiële pijler in de strategie van lokale besturen om hun digitale dienstverlening te versterken en te beveiligen.

VERKEERSVEILIGHEID

Sinds 1999 kunnen lokale besturen Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS) inzetten als middel om bepaalde vormen van overlast binnen hun grenzen aan te pakken. De sancties bieden gemeenten een snelle, flexibele en lokale respons op kleinere misdrijven of overlast, die anders onder de radar van de traditionele justitie zouden blijven. Door de jaren heen is het bereik van deze sancties uitgebreid om een breder scala aan overtredingen te omvatten, zoals milieu-inbreuken, geluidsoverlast, sluikstorten en overlast in openbare ruimtes.

GAS 5 verwijst specifiek naar de uitbreiding van deze sancties tot lichte snelheidsovertredingen, een bevoegdheid die sinds 1 februari 2021 aan steden en gemeenten is toegekend. Dit betekent dat lokale besturen nu zelf kunnen optreden tegen bestuurders die de snelheidslimieten binnen hun grenzen overtreden, waarmee ze een extra instrument krijgen om de verkeersveiligheid te verhogen en snelheidsgerelateerde overlast te verminderen.

Uit de Verkeersveiligheidsbarometer van Vias institute blijkt dat het aantal verkeersdoden in België in 2023 met 7% is gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit duidt op een positieve trend in de verkeersveiligheid, zij het met de kanttekening dat er wekelijks nog steeds gemiddeld 9 mensen omkomen in het verkeer. De barometer onderstreept specifieke uitdagingen, zoals de stijging van het aantal fietsdoden in Vlaanderen en de verdubbeling van het aantal verkeersdoden tijdens weknachten, wat aangeeft dat gerichte inspanningen nodig zijn om deze trends aan te pakken. C-smart blijft daarom toegewijd aan het volgen van ontwikkelingen op het gebied van verkeersveiligheid door het aanbieden van GAS 5-dienstverlening.

Sanctionerend ambtenaar as a service

De rol van een sanctionerend ambtenaar binnen het systeem van Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS) is veelomvattend en essentieel voor de handhaving van de regelgeving. Deze ambtenaar is verantwoordelijk voor het evalueren van overtredingen die onder de GAS-regelgeving vallen, zoals gerapporteerd door gemeenschapswachten, politie of andere handhavers. Na een zorgvuldige beoordeling van de dossiers op volledigheid en juistheid, bepaalt de ambtenaar de passende sancties voor overtreders, variërend van waarschuwingen tot geldboetes en in sommige gevallen zelfs gemeenschapdienst.

De communicatie met de overtreder behoort eveneens tot de taken van de sanctionerend ambtenaar, inclusief het informeren over de sanctie, de beweegredenen ervoor en de rechten die de overtreder heeft, waaronder het recht op bezwaar. Overtreders die het niet eens zijn met de opgelegde sanctie kunnen bezwaar indienen, welke vervolgens door de ambtenaar beoordeeld worden om tot een definitieve beslissing te komen.

Verder zorgt de sanctionerend ambtenaar voor de administratieve afwikkeling en opvolging van sancties, met inbegrip van de inning van boetes. De ambtenaar draagt ook bij aan de ontwikkeling van het lokale GAS-beleid en biedt advies over preventieve maatregelen en mogelijke aanpassingen aan de regelgeving. Deze functie vereist niet alleen een diepgaande kennis van zowel lokale als nationale wetgeving, maar ook sterke communicatieve vaardigheden en een evenwichtige aanpak in de handhaving van gerechtigheid en openbare orde.

Het werven van een sanctionerend ambtenaar blijkt voor veel gemeenten een uitdaging, gedreven door een samenkomst van factoren die de functie zowel complex als soms onaantrekkelijk maken. Ten eerste vereist de rol een gespecialiseerde kennis van lokale en nationale wetgeving, vooral omtrent de Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS). Deze juridische expertise is essentieel voor het beoordelen van overtredingen en het opleggen van sancties, maar is niet eenvoudig te vinden.

Daarbij komt dat de verantwoordelijkheid en werkdruk hoog zijn, gezien de impact van sancties op het leven van burgers en de noodzaak om vaak moeilijke beslissingen te nemen. De functie brengt een bepaalde mate van publieke weerstand met zich mee, gezien de rol in het opleggen van sancties, wat potentiële kandidaten kan afschrikken. De functie wordt als minder aantrekkelijk beschouwd door de focus op handhaving en de soms controversiële aard van de beslissingen. Voor kleinere gemeenten wordt de situatie verder bemoeilijkt door financiële en administratieve beperkingen, die het uitdagend maken om een fulltime positie te rechtvaardigen of te ondersteunen.

Een belangrijk aspect dat de uitdaging vergroot, is de beperkte frequentie waarmee opleidingen tot sanctionerend ambtenaar worden georganiseerd. De schaarse beschikbaarheid beperkt de instroom van gekwalificeerde kandidaten die in staat zijn om deze rol op zich te nemen.

Om aan deze uitdagingen tegemoet te komen, biedt C-smart 'Sanctionerend ambtenaar as a service' aan. Deze dienst ondersteunt lokale besturen om aan de regelgevende behoeften te voldoen zonder direct geconfronteerd te worden met de moeilijkheden van het zelfstandig vinden van een geschikte kandidaat. Deze aanvullende dienst verlicht de administratieve lasten van de lokale besturen en verhoogt hun capaciteit om efficiënt op te treden tegen beperkte snelheidsovertredingen (GAS 5) zonder de noodzaak om eigen sanctionerende ambtenaren aan te werven. In 2023 hebben de sanctionerend ambtenaren van C-smart bijna 1800 sancties afgehandeld.

De samenwerking met C-smart biedt de lokale besturen niet enkel een pragmatische oplossing maar levert ook financiële efficiëntie op, aangezien het aanwerven van een eigen sanctionerend

In 2023 hebben de sanctionerend ambtenaren van C-smart bijna 1800 sancties afgehandeld.

ambtenaar overbodig wordt. Als dienstverlenende vereniging streeft C-Smart ernaar om niet alleen hoogwaardige diensten te leveren, maar dit ook op een financieel toegankelijke manier te doen.

Het doel van onze organisatie is niet het genereren van winst, maar het ondersteunen van lokale besturen bij het verbeteren van hun dienstverlening en het handhaven van de openbare orde. Om deze reden hanteren we een zeer concurrerende prijsstelling, die ontworpen is om de drempel voor toegang zo laag mogelijk te houden. Door onze kostenstructuur af te stemmen op de budgettaire realiteiten van onze partners, maken we het mogelijk voor een breed scala aan gemeenten om van onze diensten gebruik te maken, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit. Dit benadrukt ons commitment aan het bieden van waarde en ondersteuning, waarmee we een positieve impact willen realiseren op de gemeenschappen die we dienen.

Met deze dienstverlening biedt C-smart een pragmatische ondersteuning aan lokale besturen in hun streven naar een veiliger en rechtvaardiger verkeersbeleid. De expertise en technologische ondersteuning die we bieden, stellen lokale besturen in staat om op een efficiënte en effectieve manier te reageren op de uitdagingen die de handhaving van GAS 5-inbreuken met zich meebrengt.

Trajectcontrole as a service

Naast de sanctionerend ambtenaar as a service werkt C-smart de dienstverlening 'Trajectcontrole as a service' verder uit voor lokale besturen die de verkeersveiligheid in hun gemeente willen verhogen zonder de noodzaak voor omvangrijke investeringen of het beheer van complexe technologieën. Trajectcontrole as a service stelt gemeenten in staat om efficiënt en effectief snelheidsovertredingen aan te pakken door gebruik te maken van geavanceerde trajectcontrolesystemen. Wij zorgen voor de volledige implementatie en operationele uitvoering, inclusief de installatie van camera's, dataverwerking en de afhandeling van overtredingen. Dit aanbod is niet alleen een getuigenis van onze commitment aan verkeersveiligheid, maar biedt ook een kostenefficiënte en pragmatische benadering voor gemeenten om de naleving van snelheidslimieten te bevorderen en zo bij te dragen aan een veiligere verkeersomgeving.

De diensten van C-smart gaan verder dan het aanbieden van een sanctionerend ambtenaar en trajectcontrole. Het betreft een uitgebreide ondersteuning waarbij de lokale besturen worden voorzien van de nodige tools, kennis en expertise om de handhaving van de openbare orde op een hoger niveau te tillen. De mogelijkheid om deze dienstverlening uit te breiden naar andere vormen van GAS-overtredingen (GAS 1 tot en met 4) na een positieve evaluatie, toont de schaalbaarheid en aanpassingsvermogen van de oplossingen van C-smart aan.

In essentie draagt de samenwerking met C-smart bij aan een robuuster en effectiever handhavingssysteem op lokaal niveau. Het doel is niet enkel om de orde te handhaven, maar

ook om actief bij te dragen aan het bevorderen van de leefbaarheid van gemeentes door hen in staat te stellen om de eigen resources op een meer gefocuste manier in te zetten, terwijl ze tegelijkertijd kunnen rekenen op de expertise en ondersteuning van C-smart in het beheer van de GAS-sanctionering.

Digitalisering in partnerschap met C-smart

Onze inzet en toewijding aan het ondersteunen van lokale besturen in hun digitale transformatie resulteert in significante stappen voorwaarts, niet alleen voor onze leden maar ook voor de gemeenschappen die zij dienen.

De successen die we hebben behaald in het bevorderen van digitale innovatie, het versterken van informatieveiligheid en het faciliteren van samenwerkingen spreken voor zich. Elk project, elke dienst en iedere samenwerking die we in 2023 hebben verwezenlijkt, draagt bij aan onze visie op een digitaal geconnecteerde, veilige en innovatieve toekomst voor alle lokale besturen.

We erkennen echter dat de digitalisering een voortdurend proces is. De lessen die we hebben geleerd en de uitdagingen die we hebben overwonnen, bieden ons waardevolle inzichten en motiveren ons om onze dienstverlening voortdurend te verbeteren en te innoveren. 2024 belooft nieuwe mogelijkheden en uitdagingen en we zijn vastberaden om deze met dezelfde passie en toewijding aan te gaan.

In 2024 zullen we onze missie voortzetten om de digitale kloof te overbruggen, onze dienstverlening te verbeteren en de kracht van samenwerking te benutten om de levenskwaliteit voor burgers te verhogen. C-smart blijft jullie strategische partner in de digitale transformatie, vandaag en in de toekomst.

“
Onze inzet en toewijding aan het ondersteunen van lokale besturen in hun digitale transformatie resulteert in significante stappen voorwaarts, niet alleen voor onze leden maar ook voor de gemeenschappen die zij dienen.
”

DEEL 4: ZETEL, DUUR, STATUTEN, DEELNEMERS, BESTUURSORGANEN EN COMMISSARIS

Zetel

De zetel van Cipal is gevestigd in het Technogehuis te Cipalstraat 3, 2440 Geel.

Duur

In 2008 werd de duur van Cipal verlengd voor een termijn van 18 jaar tot 1 april 2027.

Statuten

De statuten werden laatst gewijzigd bij besluit van de buitengewone algemene vergadering van 12 oktober 2023, december 2018 (goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 25 januari 2024 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 5 januari 2024).

Deelnemers

Op 31 december 2023 telde Cipal 276 deelnemers. Voor een overzicht van de deelnemers verwijzen wij naar onze website.

Bestuursorganen

De algemene vergadering is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemers. De algemene vergadering kwam driemaal samen in 2023.

De raad van bestuur vergaderde in 2023 achtmaal.

De samenstelling van de raad van bestuur per 31 december 2022 is als volgt:

Voorzitter: Paul Verbeeck, burgemeester Nijlen

Ondervoorzitters:

- Dries Wim, burgemeester Genk
- Vancraeynest Lawrence, schepen Edegem
- Geypen Greet, schepen Mechelen

Leden:

- Eens Karolien, burgemeester Tessenderlo
- Fourie Lore, schepen Landen
- Janssens Lieven, burgemeester Vorselaar
- Mannaert Dieter, schepen Dendermonde
- Moons Jan, burgemeester Heist-op-den-Berg
- Paredaens Koen, gemeenteraadslid Zoersel
- Prévot Peter, gemeenteraadslid Diepenbeek
- Stijnen Francis, schepen Turnhout
- Thijs Heidi, gemeenteraadslid Zutendaal
- Vandeweerd Sofie, burgemeester Dilsen-Stokkem
- Vandromme Jeroen, schepen Houthulst

Lid met raadgevende stem:

- Jacques Sien, gemeenteraadslid Ledegem

Directeur-generaal: Cras Nico

Administratief directeur: Celis Dirk

Commissaris

Callens Vandelanotte BV, met bedrijfsrevisor Philip Callens als vaste vertegenwoordiger.

DEEL 5: FINANCIËLE VERSLAGEN

Voor wat betreft de jaarrekening 2022 (zowel enkelvoudig als geconsolideerd) en het jaarverslag van de raad van bestuur over de jaarrekening 2022 (zowel enkelvoudig als geconsolideerd) verwijzen wij graag naar de afzonderlijke documenten die u op de website van Cipal terugvindt. Idem voor wat betreft de commissarisverslagen.

Jaarverslag 2023 redactieteam:

Dirk Celis, Kurt Erauw, Andranik Grigoryan, Lieselot Hemeryck,
Jill Van Campen, Nordwin Laeveren

Cipal dv | kantoren, zetel & correspondentieadres:

Cipalstraat 3 | B-2440 Geel

T +32 14 57 62 11 | info@C-smart.be | www.C-smart.be

IBAN BE91 0910 0416 6076 | BIC GKCCBEB | RPR Antwerpen, afdeling Turnhout |

BTW BE 0219.395.192